

БЮЛЕТЕНЬ

Інституту Розвитку Аграрних Ринків

Випуск №33 (22)
(19 листопада 2010)

1. **ЗАКОНОДАВСТВО: НОВІ НАДХОДЖЕННЯ** стор. 2
2. **ПРОЕКТИ АКТИВ ЗАКОНОДАВСТВА** стор. 3
3. **ПОДІЇ, ФАКТИ** стор.7
4. **ПОДІЇ IPAR** стор. 11
5. **КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА** стор. 12

Шановні пані та панове!
Щиро вітаємо Вас з професійним святом - Днем
працівників сільського господарства!

Бюлетень IPAR розсилається раз на місяць електронною поштою. Якщо ви бажаєте підписатися для отримання Бюлетеню – надсилайте вашу контактну інформацію. Чекаємо на ваші відгуки.

Контакти:

вул. Михайлівська 24 б, офіс 81, 83 , м. Київ, Україна 01001
Тел. : +38 044 4907078, Факс: +38 044 2788414, E-mail: AKhvalinska@amdi.org.ua
www.amdi.org.ua

Директор IPAR, академік УАН - В.С. Андрієвський

Випуск підготувала
Анна Хвалінська, фахівець з питань зв'язків з громадськістю IPAR

1. ЗАКОНОДАВСТВО:НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 1030/2010

Про звільнення А.Скорченка з посади заступника Міністра аграрної політики України

Звільнити СКОРЧЕНКА Анатолія Федоровича з посади заступника Міністра аграрної політики України.

15 листопада 2010 року

www.president.gov.ua

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 1031/2010

Про звільнення Є.Лаврова з посади заступника Міністра аграрної політики України

Звільнити ЛАВРОВА Євгенія Михайловича з посади заступника Міністра аграрної політики України.

15 листопада 2010 року

www.president.gov.ua

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 1029/2010

Про звільнення І.Демчака з посади заступника Міністра аграрної політики України

Звільнити ДЕМЧАКА Івана Микитовича з посади заступника Міністра аграрної політики України згідно з поданою ним заявою.

15 листопада 2010 року

www.president.gov.ua

2. ПРОЕКТИ АКТІВ ЗАКОНОДАВСТВА

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Постанова «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до статті 38 Закону України «Про ветеринарну медицину» (щодо переоформлення та видачі дубліката дозволу)

Номер, дата реєстрації: 7187/П від 19.11.2010

Ініціатор: Народний депутат України Калетник Г.М.

Головною метою прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до статті 38 Закону України «Про ветеринарну медицину» є врегулювання відносин дозвільних органів та суб'єктів господарювання, пов'язаних з видачею документів дозвільного характеру, переоформлення, видачі дубліката дозволу на проведення заходів із залученням тварин.

Законопроектом уточнюються поняття «особи», яка проводить захід із залученням тварин, визначаються питання, які стосуються форми заяви, що подається державному адміністратору для отримання дозволу на проведення заходу із залученням тварин, умови щодо переоформлення та видачі дубліката дозволу.

<http://zakon.rada.gov.ua>

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину»

Номер, дата реєстрації: 7377 від 18.11.2010

Ініціатор: Азаров М.Я. Кабінет Міністрів України

Метою прийняття законопроекту є спрощення підприємницької діяльності через скорочення кількості дозвільних документів, необхідних для провадження господарської діяльності, а також виконання доручень Уряду.

Відповідно до статті 50 Закону України «Про ветеринарну медицину» здійснення діяльності з виробництва та обігу без отримання експлуатаційного дозволу забороняється на таких потужностях (об'єктах) як центри розведення племінних тварин, підприємства/об'єднання з племінної справи, селекційні, селекційно-технологічні та селекційно-гібридні центри, іподроми, станції оцінки племінних тварин; потужності (об'єкти) з виробництва та обігу ветеринарних препаратів.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» ліцензуванню підлягають такі види господарської діяльності: виробництво ветеринарних медикаментів і препаратів, оптова, роздрібна торгівля ветеринарними медикаментами і препаратами; виробництво, зберігання і реалізація племінних (генетичних) ресурсів, проведення генетичної експертизи походження та аномалій тварин.

Таким чином, сфери регулювання, визначені в статті 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» та статті 50 Закону України «Про ветеринарну медицину», є подібними.

Метою та завданням регуляторного акта є спрощення підприємницької діяльності шляхом вилучення із статті 50 Закону України «Про ветеринарну медицину» потужностей, на види діяльності яких видаються ліцензії.

Таким чином, через реалізацію норм законопроекту, регулювання в даній сфері залишиться в контексті ліцензування видів діяльності, що сприяє спрощенню підприємницької діяльності.

<http://zakon.rada.gov.ua>

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ

22.11.2010

Повідомлення про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про державне регулювання виробництва цукру та цукрових буряків у період з 1 вересня 2011 р. до 1 вересня 2012 р.»

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про державне регулювання виробництва цукру та цукрових буряків у період з 1 вересня 2011 р. до 1 вересня 2012 р.» та аналізу регуляторного впливу зазначеного проекту постанови Кабінету Міністрів України Міністерство аграрної політики України оголошує про публікацію.

Повний пакет документів до проекту постанови «Про державне регулювання виробництва цукру та цукрових буряків у період з 1 вересня 2011 р. до 1 вересня 2012 р.» розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб – сайті Міністерства аграрної політики України www.minagro.kiev.ua

Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: Міністерство аграрної політики України, вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001 e-mail: lawdep@plant-guarantine.gov.ua та Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва, вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01001 e-mail: mail@dkrp.gov.ua

Основною метою прийняття зазначеної постанови є стабілізація виробництва цукросировини та цукру, задоволення внутрішньої потреби держави в цукрі, регулювання внутрішнього його ринку, створення реальних передумов для оптимального функціонування галузі в умовах членства України в СОТ.

Визначення мінімальних цін на цукрові буряки та цукор та фінансова підтримка сільськогосподарських товаровиробників за рахунок коштів державного бюджету сприятиме подоланню інфляційних процесів, відходу від бартерних розрахунків, встановленню партнерських відносин на паритетних засадах між усіма учасниками бурякоцукрового комплексу

На виконання законів України від 17 червня 1999 року №758-XIV «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» (Офіційний вісник України, №27, 1999 р., ст. 1275), від 24 червня 2004 року №1877 «Про державну підтримку сільського господарства України» (Офіційний вісник України, № 30, 2004 р., ст.1987) та від 30 листопада 2006 року № 404-V «Про встановлення тарифної квоти на ввезення в Україну цукру-сирцю з тростини» (Офіційний вісник України, № 50, 2006 р., ст.3307) розроблений проект постанови Кабінету Міністрів України «Про державне регулювання виробництва цукру та цукрових буряків у період з 1 вересня 2011 р. до 1 вересня 2012 р.», яким передбачено установа граничного розміру квоти поставки цукру на внутрішній ринок (квота “А”) у період з 1 вересня 2011 року до 1 вересня 2012 року, мінімальних цін на цукрові буряки та цукор квоти його поставки на внутрішній ринок.

www.minagro.gov.ua

16.11.2010

Повідомлення про оприлюднення проекту наказу Мінагрополітики України «Про затвердження Положення щодо здійснення аналізу ризиків для розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів»

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту наказу Мінагрополітики України «Про затвердження Положення щодо здійснення аналізу ризиків для розробки

та/або перегляду фітосанітарних заходів» Міністерство аграрної політики України оголошує про його публікацію.

Даний проект акта спрямований на визначення умов проведення аналізу ризиків для розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів з метою захисту території України від регульованих шкідливих організмів.

Проекту наказу Мінагрополітики України «Про затвердження Положення щодо здійснення аналізу ризиків для розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів» разом з пояснювальною запискою розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб – сайті Міністерства аграрної політики України: www.minagro.kiev.ua

Зауваження та пропозиції стосовно проекту у письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою:

Головна державна інспекція з карантину рослин України, 03138, м. Київ, вул. Колоскова 7, e-mail: post@golovderzhkarantyn.gov.ua;

Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва, 01011, м. Київ, вул. Арсенальна 9/11, e-mail: mail@dkrp.gov.ua

Даний проект акта спрямований на визначення умов проведення аналізу ризиків для розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів з метою захисту території України від регульованих шкідливих організмів.

Крім того, буде забезпечено належний рівень фітосанітарного захисту.

Проект наказу розроблено відповідно до статей 14, 15, 16 та 17 Закону України «Про карантин рослин».

www.minagro.gov.ua

16.11.2010

Повідомлення про оприлюднення проекту наказу Міністерства аграрної політики України «Про затвердження Інструкції з технології виробництва хлібопекарського сортового і обойного борошна із зерна тритикале та Інструкції щодо технології зберігання зерна у зерносховищах із застосуванням полімерних зернових рукавів»

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту наказу Міністерства аграрної політики України «Про затвердження Інструкції з технології виробництва хлібопекарського сортового і обойного борошна із зерна тритикале та Інструкції щодо технології зберігання зерна у зерносховищах із застосуванням полімерних зернових рукавів» Міністерство аграрної політики України оголошує про його публікацію.

Проект наказу розроблений з метою затвердження єдиної технології виробництва хлібопекарського сортового і обойного борошна із зерна тритикале та зберігання зерна у зерносховищах із застосуванням полімерних зернових рукавів.

Проект Міністерства аграрної політики України «Про затвердження Інструкції з технології виробництва хлібопекарського сортового і обойного борошна із зерна тритикале та Інструкції щодо технології зберігання зерна у зерносховищах із застосуванням полімерних зернових рукавів» разом з аналізом регуляторного впливу розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики України за адресою: www.minagro.gov.ua.

Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за такими адресами: вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001, E-mail: nvgrunvald@ukr.net; tylyzadksgp@meta.ua. тел./факс 257-89-91.

Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва, вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, E-mail: mail@dkrp.gov.ua

Метою видання даного наказу є затвердження Інструкції з технології виробництва хлібопекарського сортового і обойного борошна із зерна тритикале та Інструкції щодо технології зберігання зерна у зерносховищах із застосуванням полімерних зернових рукавів.

Проект наказу Міністерства аграрної політики України «Про затвердження Інструкції з технології виробництва хлібопекарського сортового і обойного борошна із зерна тритикале та Інструкції щодо технології зберігання зерна у зерносховищах із застосуванням полімерних зернових рукавів» підготовлено з метою затвердження єдиної технології виробництва хлібопекарського сортового і обойного борошна із зерна тритикале та зберігання зерна у зерносховищах із застосуванням полімерних зернових рукавів.

www.minagro.gov.ua

15.11.2010

Повідомлення про оприлюднення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Порядку роботи, пов'язаної з реєстрацією та зняттям з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів»

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Порядку роботи, пов'язаної з реєстрацією та зняттям з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів» Міністерство аграрної політики України оголошує про його публікацію.

Зазначений проект розроблено Міністерством аграрної політики України на виконання пункту 28 Порядку відомчої реєстрації та зняття з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2009 № 694.

Зазначеним проектом наказу передбачається встановлення загального Порядку роботи, пов'язаної з реєстрацією та зняттям з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів.

Проект наказу Мінагрополітики «Про затвердження Порядку роботи, пов'язаної з реєстрацією та зняттям з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів» та аналіз його регуляторного впливу на господарську діяльність оприлюднені на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики України.

Зауваження та пропозиції стосовно змісту проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу можна надавати у письмовій та електронній формі протягом місяця з дня публікації даного оголошення за адресою: Міністерство аграрної політики України, вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001, e-mail: prokopov@minapk.gov.ua.

Зазначеним проектом наказу передбачається встановлення загального Порядку роботи, пов'язаної з реєстрацією та зняттям з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів.

Проект наказу Мінагрополітики «Про затвердження Порядку роботи, пов'язаної з реєстрацією та зняттям з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів» підготовлено на виконання пункту 28 Порядку відомчої реєстрації та зняття з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2009 № 694.

www.minagro.gov.ua

3. ПОДІЇ, ФАКТИ

18.11.2010

Законопроект про продаж квот на аукціонах суперечить Конституції України - юруправління ВР

Головне юридичне управління Верховної Ради України дійшло висновку, що проект Закону №7230 «Про внесення змін у Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (щодо продажу квот на аукціонах) слід відхилити в другому читанні як такий, що суперечить Конституції України. Про це говориться в рішенні управління.

В цілому, розділяючи необхідність прийняття закону, що сприяв удосконаленню правових і організаційних основ ліцензування експорту (імпорту) товарів з метою наповнення державного бюджету України, Головне юридичне управління погодилося з рішенням Головного науково-експертного управління від 18.10.10 щодо відхилення цього законопроекту.

В управлінні вважають, що даним законопроектом не враховуються правила міжнародних договорів України, до яких приєдналася країна з 16 травня 2008 р. відповідно до Протоколу про вступ України у СОТ.

По своїй правовій природі плата за квоту є збором за продаж квоти суб'єктові зовнішньоекономічної діяльності й додатковим нарахуванням до вартості імпортованого (експортованого) товару, що не враховує зобов'язання, взяті Україною у відповідності зі ст. II й VIII Генеральної угоди про тарифи й торгівлю 1994 р. і ст. 4 Угоди СОТ про сільське господарство.

«Введення додаткових тарифних нарахувань до вартості імпортованих і експортованих товарів не відповідає міжнародним зобов'язанням України», - говориться у висновку управління.

Анк-інформ

18.11.2010

Мінекономіки пропонує перерозподілити квоти на ввезення в Україну цукру-сирцю з тростини

Міністерство економіки України пропонує перерозподілити квоти на ввезення в Україну цукру-сирцю з тростини. Відповідний проект постанови КМУ «Про внесення змін у Порядок розподілу тарифної квоти на ввезення в Україну цукру-сирцю з тростини» оприлюднений на офіційному сайті відомства.

Зокрема, Мінекономіки пропонує Кабміну внести зміни в порядок розподілу тарифної квоти на ввезення в Україну цукру-сирцю з тростини, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12 листопада 2008 р. №1002.

Змінами пропонується розподілити квоти в такий спосіб: 260 тонн загального обсягу тарифної квоти до 1 січня 2019 р. виділяється для Парагваю, з 1 січня 2011 р. розподіл залишку тарифної квоти на імпорт цукру-сирцю з тростини здійснюється за принципом «перший прийшов - першим обслуговуєшся». Розгляд заявок на одержання ліцензій на ввезення цукру-сирцю з тростини в межах тарифної квоти здійснюється в порядку їхнього надходження.

При цьому ліцензії на загальний обсяг 210 тис. тонн видаються суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності, які разом із заявкою надали договір (контракт) про закладку цукру білого в державний матеріальний резерв, укладений з Держкомрезервом відповідно до діючого законодавства.

Ліцензії на загальний обсяг 40 тис. тонн видаються суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності, які разом із заявкою надали договір (контракт) про

закупівлю цукру білого в державний інтервенційний фонд, укладений з Аграрним фондом відповідно до діючого законодавства.

Анк-інформ

17.11.2010

Україна і ЄС ще не погодили умови торгівлі с/г продукцією для підписання угоди про зону вільної торгівлі - В. Пятницький

Україна і Євросоюз ще остаточно не погодили умови торгівлі по декількох сотнях товарів аграрної продукції, що необхідно для підписання угоди про зону вільної торгівлі. Про це заявив заступник міністра економіки України В. Пятницький, відповідальний за переговори з ЄС.

«Зараз не стоїть питання про якусь конкретну дату, але йде робота, щоб максимально швидко вирішити багато технічних деталей, їх погодити. Наприкінці, як правило, залишаються якісь питання, які можна віднести до питань для політичного рішення», - заявив В. Пятницький напередодні запланованого на 22 листопада саміту Україна-ЄС у Брюсселі.

За його словами, зустріч у Брюсселі навряд чи приведе до прориву, однак Київ має намір знову продемонструвати свою зацікавленість.

«У нас є поруч два великих ринка. Наше завдання - навчитися працювати з одним і другим. І чим більше буде правил роботи з одним і другим, тим буде краще», - відзначив В. Пятницький, додавши, що Україна не хоче бути в торгівлі з ЄС молодшим братом і розраховує на статус партнера.

За словами В. Пятницького, Київ і Брюссель уже погодили умови торгівлі по тисячах товарних позицій, взаємні поставки переважної більшості яких будуть здійснюватися без мит і обмежень.

Ці домовленості стосуються ключових для Києва галузей - сталі, текстилю, основної частини промислових товарів, однак сторонам ще необхідно погодити кілька сотень спірних позицій, з яких 400 відносяться до аграрного сектора.

Інформаційна компанія «Проагро»

17.11.2010

ВРУ прийняла розділ Податкового кодексу про ПДВ

Верховна Рада України прийняла виправлення до 5-го розділу проекту Податкового кодексу, щодо податку на додану вартість (ПДВ). Так, народні депутати затвердили всі 211 статей проекту Податкового кодексу. Усього в проекті документа 340 статей.

Документом збережена норма про необхідність зареєструватися платником ПДВ у випадку, якщо річна виручка підприємця перевищує 300 тис. грн., а зменшення ставки даного податку з нині діючих 20% до 17% передбачено з 2014 р.

Також кодексом передбачено, що автоматичне відшкодування ПДВ здійснюється при дотриманні платником ряду критеріїв і після проведення камеральної перевірки. Так, платник, у тому числі не повинен бути банкрутом, не мати заборгованості по сплаті інших податків, на підприємстві такого платника повинне працювати не менш 20 співробітників, заробітна плата повинна становити не менш 2,5 мінімальної заробітної плати.

Крім того, документом за несвочасне відшкодування ПДВ установлена пеня на рівні 120% дисконтної ставки НБУ, установленної на момент виникнення пені, протягом строку її дії, включаючи день погашення. Так, зокрема забороняється обґрунтовувати або обмежувати виплату бюджетного відшкодування наявністю або відсутністю доходів, отриманих від цього податку в окремих регіонах України.

У свою чергу, не мають право на відшкодування ПДВ платники, зареєстровані менш чим за 12 місяців до місяця, за результатами якого подається заява на відшкодування, а також, що мають обсяги, оподатковуваних операцій за останні 12 календарних місяців менше, ніж заявлена сума відшкодування.

Документ звільняє від сплати ПДВ продукти дитячого харчування й товари дитячих асортиментів для немовлят відповідно до переліку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, освітню діяльність, послуги в сфері охорони здоров'я, ритуальні послуги.

Крім того, документ регламентує надання права на податковий кредит, зокрема на придбання або виготовлення товарів (у тому числі у випадку їхнього ввозу на митну територію України) і послуг, отримання послуг, наданих нерезидентом на митній території України.

У той же час, право на податковий кредит не поширюється на придбані товари/послуги, не підтверджені податковою накладною або оформлені з порушенням вимог або не підтверджені митними деклараціями.

Як повідомлялося, на засіданні 16 листопада 2010 р. парламент прийняв виправлення до 5 розділів проекту Податкового кодексу в другому читанні. Перше читання документа відбулося 7 жовтня поточного року.

Інформаційна компанія «Проагро»

17.11.2010

Аграрний комітет ВР пропонує внести зміни в закон про ветмедицину

Комітет з питань аграрної політики й земельних відносин Верховної Ради України на засіданні 16 листопада п.р. за участю голови Державного комітету ветеринарної медицини І.Бісюка розглянув проект Закону України «Про внесення змін у ст. 38 Закону України «Про ветеринарну медицину»(№7187 від 30.09.2010), розроблений на виконання Закону України «Про дозвільну систему в сфері господарської діяльності». Про це повідомила прес-служба Держветмедицини.

За результатами розгляду ухвалено рішення підтримати законопроект і рекомендувати Верховній Раді України розглянути його в першому читанні і взяти за основу.

Даним законопроектом ст. 38 даного закону приводиться у відповідність із нормами Закону України «Про дозвільну систему в сфері господарської діяльності», у першу чергу, до його четвертої статті, якою визначено, що платність або безоплатність видачі (переоформлення, видачі дублікату, анулювання) документа дозвільного характеру встановлюється винятково законами.

Запропонованим законопроектом визначено, що видача дозволу або його дублікату, переоформлення дозволу здійснюються безкоштовно.

Також законопроектом «особи, які проводять заходи із залученням тварин», конкретизуються в «юридичні особи й фізичні особи – підприємці».

Оскільки дозвіл видається на заходи, пов'язані з переміщенням тварин, законопроектом визначений термін дії дозволу –«на строк проведення заходу, але не більше 30 днів».

Запропонованими змінами в ст. 38 Закону також регулюється питання форми заяви, що подається для отримання дозволу.

У зв'язку із прийняттям законопроекту видача дозволу на проведення заходів із залученням тварин (виставки, змагання тварин, ярмарки, аукціони та ін. заходи) буде здійснюватися відповідно до норм Закону України «Про дозвільну систему в сфері господарської діяльності».

Анк-інформ

16.11.2010

У Україні до 16 листопада 2010 р. аграрії засіяли 8,2 млн. га озимих з 8,3 млн. га запланованих площ - М. Присяжнюк

В Україні аграрії засіяли 8,2 млн. га озимих з 8,3 млн. га запланованих площ. Про це на прес-конференції 16 листопада 2010 р. заявив міністр агрополітики України М. Присяжнюк.

За словами М. Присяжнюка, за станом на 15 листопада п.р. всіма категоріями господарств посіяно 8,2 млн. га озимих, що на 156 тис. га більше в порівнянні з 2009 р.

Також міністр відзначив, що озима пшениця засіяна на площі 6,6 млн. га, жито - 323 тис. га, ячмінь - 1,2 млн. га.

За словами М. Присяжнюка, зараз триває сівба озимих у Криму, в окремих районах Одеської, Запорізької й Миколаївської обл.

Інформаційна компанія «Проагро»

16.11.2010

Україна продовжить квотування експорту зерна до кінця 2010/11 МР - М. Присяжнюк

Кабінет Міністрів України продовжить до 1 липня 2011 р. квотування експорту зерна, введене до кінця 2010 р., вважає міністр аграрної політики М. Присяжнюк.

«Баланси будуть підраховані в грудні й рішення буде прийнято, що квоти будуть продовжені - це однозначно», - сказав міністр на прес-конференції в Києві 16 листопада 2010 р.

М. Присяжнюк вважає за необхідне оприлюднити в грудні обсяги квот і методологію їхнього розподілу. По його даним, Україна з початку 2010/11 МР уже експортувала більше 5,5 млн. т зерна.

З обліком введеної до кінця 2010 р. квоти - 2,7 млн. т, за словами міністра, за перше півріччя поточного МР Україна поставить на зовнішні ринки загалом 8,5 млн. т зерна.

Таким чином, підсумував М. Присяжнюк, за друге півріччя поточного МР Україна може експортувати не більше 5 млн. т зерна.

«Інтерфакс-Україна»

16.11.2010

Україна: на 15 листопада 2010 р. було зібрано 41,2 млн. т зернових і зернобобових культур

По даним Мінагрополітики, станом на 15 листопада 2010 р. Україна зібрала 41,2 млн. т зерна, що майже на 12% менше, ніж на аналогічну дату 2009 р.

За даними відомства, зокрема, намот кукурудзи склав 11,77 млн. т проти 9 млн. т на 15 листопада 2009 р. Середня врожайність цієї культури в цей час становить 45,8 ц/га проти 50,3 ц/га торік.

Крім цього, до 15 листопада агрогосподарства зібрали 7,1 млн. т насіння соняшника, що на 8,6% більше, ніж на цю же дату минулого року, а також 14,45 млн. т цукрового буряка (майже на 46,8% більше). Середня врожайність цих культур становить 16 ц/га (проти 15,8 ц/га в 2009 р.) і 297 ц/га (311 ц/га) відповідно.

Днями Міністерство аграрної політики України підвищило свій прогноз урожаю зерна в 2010 р. з 38,6 млн. т до 39,6 млн. т.

Інформаційна компанія «Проагро»

4. ПОДІЇ ІРАР

- ✓ 17.11.2010 експерт ІРАР, доктор економічних наук Осташко Т.О. за поданням УАК нагороджена відзнакою «Знак пошани» МінАП з нагоди дня працівника сільського господарства.
- ✓ 17.11.2010 експерт ІРАР, доктор економічних наук Осташко Т.О. провела презентація на круглому столі «Сприяння розробці інституціональної бази фінансування громадянського суспільства в Україні», організованому ОБСЄ (м. Сімферополь). Тема презентації: «Дослідження проблем державного фінансування ОГС та аналіз пропозицій щодо його вдосконалення».
- ✓ 18.11.2010 експерт ІРАР, доктор економічних наук Осташко Т.О. прийняла участь у засіданні Робочої групи з питань перегляду зобов'язань України в рамках СОТ щодо зміни імпорتنих тарифів на сільськогосподарські товари.
- ✓ Заступник директора ІРАР Корінець Р.Я. провів робочу зустріч з канадськими експертами (пан Ewen Morrison з компанії EMW та пан Digvir S. Jayas, Віцепрезидент Манітотобського університету) та представником Канадського зернового проекту. Учасники обмінялися думками щодо розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації в Україні.
- ✓ Консультації фахівцям Комітету ВРУ з питань аграрної політики та земельних відносин в частині підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» (реєстр.номер **6275**) надано заступником директора ІРАР Корінцем Р.Я.
- ✓ Як допомогти ромським громадам створювати нові робочі місця через розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації? Таким було головне питання зустрічі заступника директора ІРАР Корінця Р. Я. у Міжнародному фонді «Відродження».
- ✓ Новий варіант проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про здійснення державних закупівель» (щодо закупівлі сільськогосподарських дорадчих послуг) підготовлено заступником директора ІРАР Корінцем Р.Я. у співпраці з фахівцями Мінагрополітики та Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України.
- ✓ Експертом ІРАР Сеперович Н.В. надано консультації Національній асоціації «Укрконсервмолоко» щодо прогнозу виробництва сільськогосподарської продукції в Україні до 2015 року.
- ✓ Експерт ІРАР Сеперович Н.В. прийняла участь у нараді МінАПУ та НААНУ щодо проведення паспортизації сільських населених пунктів
- ✓ У нараді МінАП, НААНУ та Держкомстату України щодо методології обліку сільськогосподарської продукції (у тому числі у господарствах населення) брала участь експерт ІРАР Сеперович Н.В.

5. КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

РЕКВИЕМ ПО УКРАИНСКОЙ КОРОВЕ ИЛИ ЭТА ОПАСНАЯ КООПЕРАЦИЯ

КОРИНЕЦ Р.Я.,

Генеральный директор Союза участников
сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов Украины,
заместитель директора Института развития аграрных рынков

Мой друг прислал мне статью, которая заканчивалась таким вот реквиемом по молочному производству в Украине:

«... учитывая мировые тенденции производства молока можно отметить, что в сложившейся ситуации для обеспечения населения Украины молоком и молочными продуктами и, следовательно, для повышения их уровня потребления Украина может стать импортером этих продуктов из Китая, если не будет наращивать собственное производство молока» (<http://vvnews.info/analytics/economics/63104--.html>).

Многие эксперты, практики уже который год говорят о том, что развитие сельскохозяйственных кооперативов в этой отрасли – хороший инструмент решения проблемы.

Но и уже который год власть (вне зависимости от ее политического окраса) стойко демонстрирует неприязнь к сельскохозяйственным обслуживающим кооперативам (СОК). Принятие нового Налогового кодекса Украины есть ярким подтверждением этой неприязни: в списке неприбыльных организаций вы не найдете сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов.

А так долго и красиво власти говорят об этом...

В чем причина такой властной неприязни к СОКам?

Попробуем разобраться.

Кооперация (от [лат.](#) *cooperatio* — сотрудничество) - система [кооперативов](#) и их объединений, целью которой является содействие членам кооперации в сфере производства, торговли и финансов

Синергия (от [греч.](#) *συνεργία Synergos* — (syn) вместе; (ergos) действующий, действие) — взаимодействие двух или более факторов, характеризующееся тем, что их действие существенно превосходит эффект каждого отдельного компонента в виде их простой суммы. В православии под синергией понимается совместное усилие человека и Бога в деле подвига и спасения.

Социальный капитал — это определенный потенциал общества или его части, возникающий как результат наличия доверия между его членами (Ф.Фукуяма).

Френсис Фукуяма, один из наиболее оригинальных американских социологов, в книге «Доверие. Социальные добродетели и путь к процветанию» пишет так: «Практически вся хозяйственная активность в современном мире осуществляется не

індивідами, а організаціями, такими як **високого рівня общественної кооперації**. Права власності, контракт і комерційне право — необхідні інститути для створення сучасної, ринково орієнтованої економіки, але в той же час суспільство має можливість ощадливо зекономити на операційних витратах, якщо ці інститути підкріплені соціальним капіталом і довірою. Довіра, в свою чергу, є продуктом тривалого існування спільнот, об'єднаних набором моральних норм або цінностей».

Чи стосується цей постулат кооперації в Україні, зокрема, сільськогосподарської обслуговуючої кооперації?

На просторах сучасної України з другої половини XIX століття до 30-х років минулого століття можна спостерігати успішну історію розвитку кооперації. Практично, незалежно від того, в складі якого держави на той час перебували українські землі – Росія, Австро-Угорщина, Польща.

Завдяки Новій Економічній Політиці (НЕР) кооперація змогла швидко відновити свої позиції навіть в СРСР, що знашло відображення навіть у вірші «Октябрь» революційного поета Володимира Маяковського:

Окна
    разинув, -
стоят
    магазини.
В окнах
    продукты:
вина,
    фрукты.
От мух
    кисея.
Сыры
    не засижены.
Лампы -
    сияют.
Цены
    снижены!
Стала
    оперяться
моя
    кооперация.
Бьем
    грошом.
Очень хорошо.

Але НЕР тривав недовго. Кооператорів чекала трагічна доля освоєння невідомих просторів Сибіру. Вони стали ворогами радянської влади. І зрозуміло чому. Словарь **Webster's** **визначає** кооператив як організацію або підприємство, яке **знаходиться в власності і працює на користь тих, хто користується його послугами**.

В тоталітарній державі, такою як Радянський Союз, не могло бути якоїсь іншої власності в виробництві, крім державної. Не могло щось належати комусь, крім держави. Яскрава ілюстрація цьому, резолюція «Марксистсько-ленінські принципи колгоспного руху», прийнята в 1930 році 16-им з'їздом ВКП(б), який називали «з'їздом розвернутого наступу соціалізму по всьому фронту». Тут партія вимагала «... щоб селяни, вступаючи в артель, негайно відмовилися від усіх індивідуальних звичок і інтересів, від можливості вести доповнювальне до суспільному особисте господарство (корови, овці,

птица, приусадебный огород), от возможности использования для себя заработков на стороне». Отступление от этого требования - тягчайшее преступлением против диктатуры пролетариата. Поэтому, называть колхозы кооперативами никак нельзя.

Кто-то может возразить о потребительской кооперации - она же была в советское время?

Кооператив как предприятие корпоративного типа создается путем добровольного объединения материальных взносов и усилий товаропроизводителей для обеспечения их деятельности на основании демократического контроля и распределения рисков и доходов в соответствии с участием в его деятельности.

Был ли пайщик главной фигурой потребительской кооперации?

Влиял ли он на деятельность кооператива?

Конечно, нет. Назначаемые государством менеджеры действовали от имени и в пользу государства. Пайщик же был статистом, не знающим, что делать с марками потребительской кооперации, наклеенными, в лучшем случае, в членскую книжку.

Можно смело говорить, что кооперация в ее цивилизованном понимании была похоронена советским государством. Практически полностью была утрачена историческая кооперативная память, социальный кооперативный капитал.

Негативное отношение к кооперации было усилено ее уродливым характером в годы «перестройки».

К сожалению, молодое украинское государство - впрочем, та же картина почти во всех постсоветских странах, за исключением стран Балтии - получило в наследство общество с высокой степенью всеобщего недоверия. О каком-либо доверии между кооперативами и государством, доверии как продукте длительного сосуществования продукт длительного их существования не могло быть и речи: кооперативов не было, не было социального кооперативного капитала.

Тот же Ф. Фукуяма, размышляя о важности социального капитала, пишет в той же книге, что там, «где в последнем ощущается недостаток, государство может взять на себя его роль — так же, как оно может исправить дефицит человеческого капитала путем централизованного строительства школ и университетов».

Итак, можно признать, что общество молодого украинского государства не владело способностью создавать и эффективно управлять такими институтами как кооперативы.

К сожалению, этот культурный феномен не учитывался или, попросту, игнорировался тогдашней политической элитой, тогдашней властью, как, впрочем, игнорируется и сейчас. Что привело к неправильной, а, следовательно, неэффективной политике в области сельскохозяйственной, а особенно – обслуживающей кооперации.

Ради справедливости, следует заметить, что качество власти есть отражением состояния общества: власть также не владела необходимым социальным кооперативным капиталом, как и общество. Т.е., можно говорить **о власти как о жертве незнания. Но, власть – это всегда ответственность. К сожалению, ее не хватило для преодоления кооперативного незнания.** Это нашло отражение в правовых актах, актах политики.

Государство, как правило, декларирует поддержку сельскохозяйственных кооперативов. Так, в Законе Украины «О сельскохозяйственной кооперации записано, что государство гарантирует соблюдение прав и законных интересов кооперативов (объединений) и их членов, максимально содействует развитию и укреплению хозяйственной самостоятельности кооперативов. Но о качестве этого содействия можно судить по тому, что на сегодня в Украине зарегистрировано чуть больше 600 сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов, из которых значительная часть или не работает или ведет малоактивную деятельность.

Иногда непонимание государством его роли в развитии кооперации удивляет. Так, в «Программе развития сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов на

2003 – 2004 годы» записано: «Финансовое обеспечение Программы будет осуществляться в порядке, определенном законодательством, за счет средств отечественных и зарубежных инвесторов, паевых взносов членов кооперативов, средств, предусматриваемых в местных бюджетах в соответствии с региональными программами, а также других источников, не запрещенных законодательством». О государственном бюджете – ни слова. Особенно умиляет фраза о зарубежных инвесторах.

К сожалению, непонимание необходимости развития социального кооперативного капитала осталось и в совсем недавних актах государственной кооперативной политики. Так, в соответствии с Государственной целевой экономической программой поддержки развития сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов на период до 2015 года бюджетные средства могут быть использованы только на поддержку приобретения кооперативами техники и оборудования отечественного производства. А как восстанавливать тот самый социальный кооперативный капитал? Кто будет создавать кооперативы, которые должны будут получать поддержку от государства на приобретение техники?

Доверие невозможно без понимания. **Чтобы кооперативы и государство понимали друг друга – обоим нужны знания.**

В первую очередь, нужна хорошая информационная, просветительская, работа: крестьяне должны знать о преимуществах, которые они получают, если объединятся в кооперативы; представители местных органов власти должны знать, как помочь крестьянам в этом деле.

И уметь помочь. Поэтому нужна система подготовки кадров. Причем ода часть этой системы должна быть нацелена на перспективу: кооперация должна прочно прописаться во всех аграрных учебных заведениях. Другая часть должна решать проблему подготовки кадров «на марше». Здесь большую роль должны бы играть сельскохозяйственные дорадчие службы. Но в силу ряда причин, их роль в становлении кооперативной системы незначительна. И эту ситуацию надо менять.

К сожалению, сельскохозяйственные обслуживающие кооперативы, в большинстве случаев, еще настолько слабы, что говорить о каком-то их влиятельном объединении сегодня не приходится. Предыдущие попытки создания таких объединений провалились. Сегодня реализуется другой способ легитимизации кооперативного движения – путем создания общественных организаций участниками кооперативного движения как на национальном, так и на местном уровнях. На национальном уровне – ВГО «Союз участников сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов Украины, на местном – ГО «Крымская ассоциация сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов». Для их признания как партнеров властью важно, чтобы они имели профессиональный авторитет, обеспеченный доверием и поддержкой своих членом.

Для таких организаций важно не только заявить о своем существовании, не только, помочь своим членам создать клиентскую базу, получить дополнительные источники финансирования, но и построить систему прямых и обратных связей, в том числе с властью для адекватного реагирования на потребности и своих членом, и рынка, и органов власти.

Что же делать власти?

Генеральная Ассамблея ООН в Резолюции «**Кооперативы в процессе социального развития**» «настоятельно призывает правительства, соответствующие международные организации и специализированные учреждения в сотрудничестве с национальными и международными кооперативными организациями должным образом учитывать роль и вклад кооперативов в деле осуществления решений и принятия последующих мер ..., в частности путем:

а) использования и всестороннего развития потенциала и вклада кооперативов для достижения целей социального развития, в частности ликвидации нищеты, обеспечения полной и продуктивной занятости и расширения социальной интеграции;

б) поощрения и содействия созданию и развитию кооперативов, включая принятие мер для того, чтобы люди, живущие в нищете или относящиеся к уязвимым группам, в том числе женщины, молодежь, инвалиды, пожилые люди и коренные народы, могли в полной мере участвовать, на добровольной основе, в деятельности кооперативов и удовлетворять свои потребности в социальных услугах;

с) принятия надлежащих мер, направленных на создание благоприятных и адекватных условий для развития кооперативов на основе, в частности, налаживания эффективного партнерства между правительствами и кооперативным движением, в частности, через создание совместных консультативных советов и/или консультативных органов и содействия принятию и применению более совершенного законодательства, исследовательской деятельности, обмену передовыми методами работы, профессиональной подготовке и оказанию технической помощи для укрепления потенциала кооперативов, особенно в области руководства, аудиторской и маркетинговой деятельности;

д) повышения осведомленности общественности о вкладе кооперативов в создание рабочих мест и социально-экономическое развитие и содействия всеобъемлющим исследованиям и сбору статистических данных о деятельности кооперативов, их политики в области трудоустройства и социально-экономического воздействия в целом на национальном и международном уровнях;

Хватит ли этого для того, чтобы Украина возвратила себя имидж кооперативной страны? Будем считать, что это программа минимум.

Одновременно, говоря о важной роли государства в развитие сельскохозяйственной обслуживающей кооперации, следует предостеречь от другой крайности – чрезмерной любви к государственному патернализму, к средствам государственного бюджета. Этот патернализм порождает не только экономическую несостоятельность кооперативов, но и явления криминального характера. Так, видный исследователь кооперации в Украине, профессор, доктор экономических наук Зиновчук В.В., делаясь своими наблюдениями, говорит о псевдокооперативах. Эти так называемые «кооперативы» в силу личных связей их создателей, получают доступ к бюджетным ресурсам, получают их и исчезают. Такие «кооперативы» вводят в заблуждение потенциальных участников кооперативного движения, формируют негативное общественное мнение о кооперативах, т.е., разрушают доверие общества к государству, и наоборот. Борьба с такими явлениями должна быть общей – и государства и самих кооперативов.

Напрашивается вывод, что гражданское общество, его негосударственная составляющая тоже должна быть участником процесса построения кооперативной системы. Нельзя лелеять надежды только на то, что нам удастся построить кооперативную систему исключительно через набор правительственных программ.

Французский политический деятель 19 века, мыслитель Алексис де Токвиль в широко известной книге «Демократия в Америке» писал о том, что **«искусство ассоциации..., изучаемое и применяемое всеми, становится источником действия.»** Перефразируя Токвиля можно сказать: надо учиться кооперации всем, чтобы превратить его в источник действия.

Пут к искусству ассоциации как внутри кооперативов, так и сотрудничества кооперативов и государства невозможен без существования доверия.

Слова «кооперация» и «синергия» близки по значению. Кооперация, по определению, предусматривает синергетический эффект – получение большей выгоды членами кооператива от их сотрудничества. Пришло время совместных усилий государства и кооперативов. **Время доверия как источника совместных действия,**

которое превзойдет эффект суммы разрозненных действий, для повышения уровня доходов крестьян, уровня их жизни как источника богатства государства.

Наступит ли оно, это время доверия?

Надо бы, иначе... путь в никуда.

И молоко будет у нас свое....

И, главное, мой друг не будет волноваться...